

Hyklari og bøðil hittast

TEY av okkum, sum eru so heppin at hava høvi at hyggja at tíðindunum frá BBC í sjónvarpi, hava tað síðsta samdøgríð sæð margháltligan sjónleik á skugganum. Fyrst hava vit sæð konservatíva bretska forsætisráðharran John Major í Moskva, har hann hevur hildið háfloygdar røður um frælsi og fólkaræði. Síðan hava vit sæð sama mann á Himmalfriðartorginum við nýtum og vælvaldum orðum fagna Li Peng, manninum, sum fyrri bert tveimum árum síðan gav boðini um at

skjóta hundræðstals ungfólk á júst sama torgi.

HVAT høvdu hesi ungfólk, sum eirindaleyst vórðu slaktað, gjørt til sakar? Hvat hava tey hundræðstals fólkin, sum eftir sorgarleikin á Himmalfriðartorginum, hava fingið nakkaskotið, framt av brotsgerðum? Á jú, tey hava ikki gjørt annað enn kravt júst tað fólkaræðið og tað frælsið til at hugsa, trúgva og tala, sum John Major so staðiliga fagnar og lovprísar.

HETTA er ein groteskur sjónleikur, ið her verður framfördur frammanfyri eygum heimansins. Hetta er eitt meistara-

stykki í konservativismu, hykli og glantrileiki. John Major er ein hyklari! Var hann ikki tað, so hevði hann ikki luttikið í hesum sjónleiki, ið bert hevur eitt endamál: at bota um handilsjavnan millum Bretland og Kina — at tryggja gamla koloniveldinum framhaldandi atstøður at nýta Hong-Kong til frama fyrri bretskað spekulantar og jobbarar. Í hesum starvi fær hann góðan stuðul frá bómenninum Li Peng, sum afturfyrir fær harðan valuta, know-how og aðrar vesturlenskar sømdir.

SOLEIÐIS er John Major við til einaferð enn at avdúka, hvussu lítið teir konservativu

meina við øllum teirra føgru orðum um frælsi og fólkaræði. Hetta tykist vera nakað, sum er hent at stuðla undir ávisum umstøðum — undir øðrum umstøðum er hent at stuðla einum bølmenni sum Li Peng og hansara harkaliði og so verður tað gjørt. Hetta er konservativisma og borgarligur politikkur í nýturshyli. Henda sjónleik hava vit sæð ein hóp av konservativum stjórnarleiðarum leikað og hesin leikur fer at halda fram, so leingi sum nakar velur konservativar politikkarar til stjórnarleiðarar. So einfalt er tað!

jd

sosigaley

Dimmalætting

DAÐABLAÐ

KLASSUR

14. SEPTEMBER

FRIÐ FØROYAR

NORÐVÍSÐ

Oyggjatiðindi og Bjarti Mohr

Oyggjatiðindi skriva í oddagrein friggjadagin um úttalilsini hjá Bjarta Mohr, fiskasølustjóra, í sjónvarinum herfyri. Blaðið heldur tað vera løgið, at Fiskasølan nú skal tosa ímóti útflutningi av ótilvirkaðum fiski, um somu tíð sum vit vita, at júst Fiskasølan hevur brúkt hesa mannagongd alla sína tíð. Blaðið skrivur:

„Tað var við undran at vit hoyrdu og sóu stjóran á Føroya Fiskasølu, Bjarta Mohr, úttala seg í sjónvarpinum síðsta týskvöld um illoyalitet við at lata ótilvirkaðar vørur av landinum.

Hetta er tað Føroya Fiskasøla hevur gjørt í árávis.

Og tað besta av øllum var, at Bjarti Mohr ikki úttalaði seg sum stjóri Føroya Fiskasølu, men sum skattgjaldari í Føroyum.

Hann helt, at tað var ómoralskt av Niels Juul

Mortensen, at lata Euro Fish fiskin sum R.C. Effersøe fiskaði og senda hann av landinum ótilvirkaðan. Hann vildi, sum skattgjaldari, ikki góðtaka, at fiskurin fór ótilvirkaður av landinum.

Hatta har »sum skattgjaldari« skuldi Bjarti Mohr ikki tala so hart um. Hann hevur seinastu árin búið í útlandinum og hevur tí heldur ikki góddið tann nógva skattin í Føroyum.

At tað er ómoralskt at flyta ótilvirkaðan fisk av landinum, kunnu vit geva fiskasølustjóranum rætt í. Men samstundis vilja vit minna á, at Føroya Fiskasøla í fleiri ár hevur tjúmsað fisk í blokk og selt hetta av landinum at tilvirka. Og tá hoyrdu vit onki frá Bjarta Mohr ella Føroya Fiskasølu.

Og at tað skal vera nakar moralur í at senda háltvirkad físk av landinum til útlandskar fyrirkur at gera lídnar, halda vit als ikki.

Bjarti Mohr man hava gloymt, at hann sjálvur hevur sagt, at rættast og rímugast er at friu marknaðarkreftirnar ráða — eisini innan fiskivinnuna.

Men við at innflyta t.d. upsa sum ikki er størri enn nakrar murtalngdir við stundningi, so vilja føroysk fiskiskip ikki fáa nakran serliga prís fyri sín fisk, júst tí at marknaðurin er mettaður kunstiga.

Og spurt kundi verið hvar moralurin er í verðini, tá okkara egnu skip ikki fáa loyvi til at fiska upsa sum er minni enn ávísa stødd, tá vit samstundis innflyta sama fisk sum liggur langt nðanfyrir hetta máti.

Bjarti Mohr skuldi vita, at fleiri og fleiri føroysk skip finna í fremmandar havnir at selja sín fisk, júst tí at prísurin í Føroyum er so vánaligur m.a. orsakað av lítlu innfluttu murtalngdunum.

T.d. lata føroysk fiskavirki ikki meira enn 6-7 krónur fyri hav-

tasku, meðan fiskakeyparar í øðrum londum lata 20 krónur og oftani omanfyri.

Og hvussu nógva fiskasløg fara ikki fyrri skeytið, tí Fiskasølan ikki tímir at selja ella at finna marknaðir fyrri hesum fiski?

Vit halda, at allar stundur átti at verða tikið av til fiskivinnuna, marknaðarkreftirnar settar at virka. Bert hetta kann tvinga fiskavirkini og ikki minst Føroya Fiskasølu at gera nakað meira enn vanligt hevur verið fyrri at selja til hægsta prís.

Er tað at vera ómoralskur at útflyta ótilvirkaðan, so er tað ikki minni ómoralskt at innflyta frá øðrum londum, sum aftur førur við sær, at marknaðarprísirnar her heima koma á botnin at liggja.

— Á henda hátt tvinga vit ótilvirkaðan fisk av landinum.

Nei, Bjarti Mohr átti í framtíðini at umhugsa síni úttalils meira gjølla.

Stuðlið nýroyndum

Nógv hevur verið tosað um, í hvussu stóran mun tað almenna eigur at stuðla vinnulivsmønnum o.o., tá tað snýr seg um at ganga nýggjar leiðir og at royna nakað nýtt, sum eftir ætlanini skal geva bæði inn-tøkur og arbeiði í síðsta enda. Eingin ivi um, at slíkur almennur stuðul í mongum forðum kundi verið betri ógjørdur, tá hugsað verður, hvat kemur burtúr. Men tað eru so sanniliga mong dømi um at almennur stuðul til nýroyndir og nýggjar ætlanir hevur givið fleirfalt aftur í landskassan. Vit eiga tí ikki at siga antin ella. Tvørturímóti eiga vit, og her verður hugsað um almennu stuðulgrunnarnar og landsstýrið øðrumegin og vinnulivsfólk o.o. hinumegin, at hava bæði eygu og oyru við okkum, tá okkurt stingur seg upp. Sum nú útlenskar veiðu-

tjóvar »visa« á heilt nýggjar og ótroyttað fiskileiðir undir Føroyum. Langt til havs fiska hesir fremmandu fiskasløg við reiðskapi, sum vit ikki hava roynt fyrr. Ein veteranur í fiskivinnuni sigur við Sosialin í gjár, at einir tveir bátar eiga at fara avstað m.a. við almennum stuðli og kanna møguleikarnar at veiða langasporl, kalva og annan fisk við gørmum á djúpum vatni. Hetta er peanúts ímóti nógvi av tí almenna stuðli, sum er givin til mangt og hvat. Latið okkum troysta møguleikan. Spyrst okkurt gott burtúr, ja, so er tað nettup eitt dømi um, at tað privata og tað almenna í samstarvi kunnu skapa nýggj arbeiðspláss her á landi og skaffa landinum nýggjar inntøkur.

Sosialurin – fimm ferðir um vikuna!